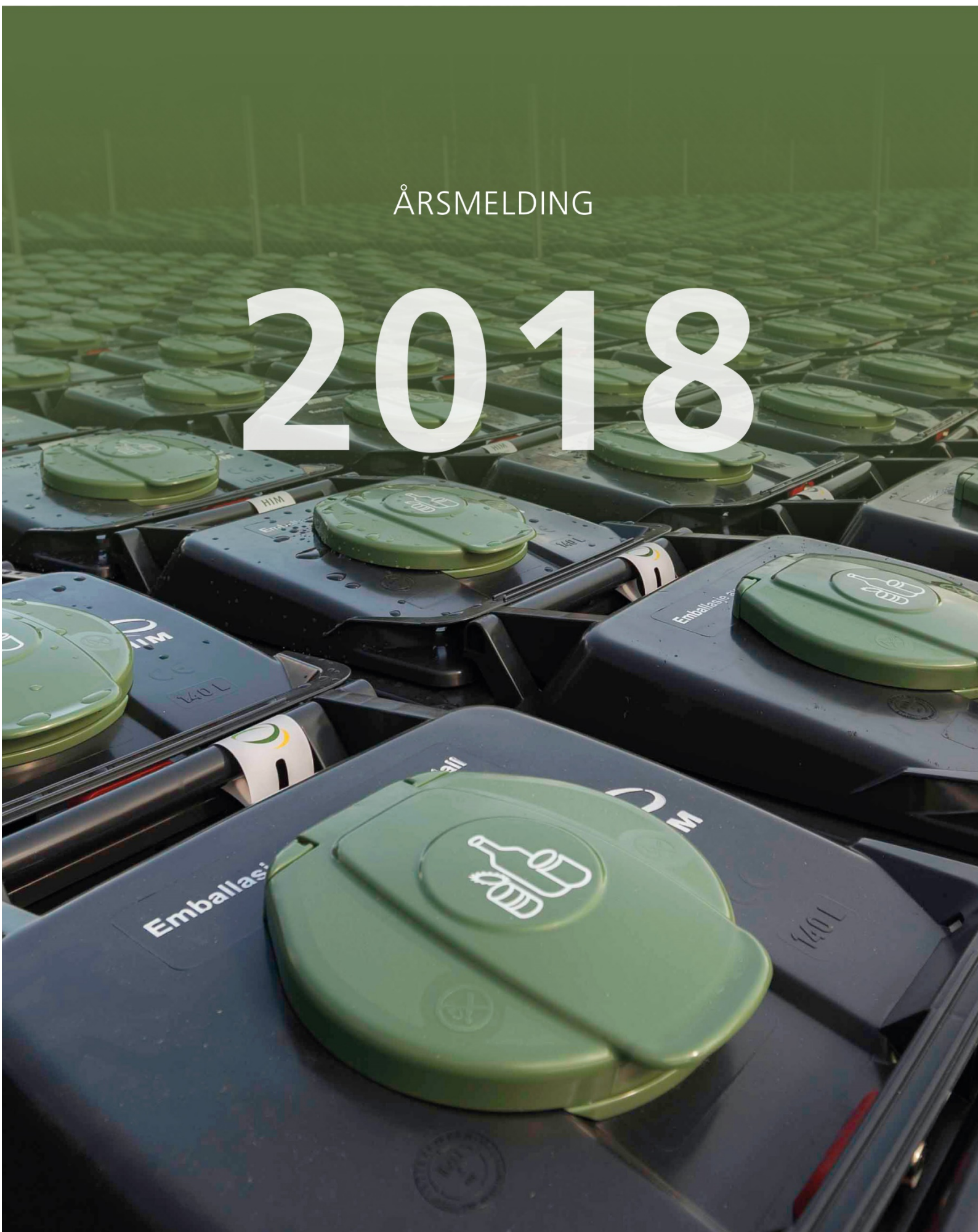

ÅRSMELDING

2018

Innhold

Aktuell kommentar	4
Gjenbruk.....	4
Miljø- og kvalitetssikring	4
Moderne avfallsløsninger	4
Kompostering og deponi.....	4
Etne miljøstasjon.....	5
Slam.....	5
Næring.....	5
HIM Transport AS.....	5
Avsluttende kommentar	5
Årsmelding 2018	6
Virksomhetens art og hvordan den drives.....	6
Videre drift	6
Redegjørelse for årsregnskapet	6
Driftsinntekter	6
Driftskostnader	6
Netto finanskostnader	6
Resultat.....	6
Kontantstrømmer	6
Balanse.....	7
Finansiell risiko	7
Arbeidsmiljø	7
Likestilling.....	8
Ytre miljø.....	8
Nærmiljøtiltak	9
Framtiden.....	10
Styret i HIM IKS 2018.....	11
Regnskap 2018.....	12
Resultatregnskap 2018.....	12
Balanse	13
Kontantstrømsanalyse	16
Noter	17
Note 1 – Regnskapsprinsipper	17
1.1 Konsolideringsprinsipper	17
1.2 Bruk av estimater.....	17
1.3 Inntekt og kostnadsføringspunkt.....	17
1.4 Skatt.....	17
Note 2 – Vurdering av kundefordringer.....	19
Note 3 – Godtgjøringer m.m.....	20
Følgende godtgjørelser er kostnadsført:	20
Følgende godtgjørelser er kostnadsført:	20
Spesifikasjon av lønnskostnader:.....	20
Note 4 – Investeringer i datterselskap, aksjer og andeler	20
Morselskap og konsern.....	20
Morselskap	21
Note 5 – Skatt.....	21

Årets skattekostnad fordeler seg på:.....	21
Beregning av årets skattegrunnlag:.....	21
Oversikt over midlertidige forskjeller:.....	21
Note 6 – Driftsmidler	22
Morselskap	22
Konsern.....	22
Note 7 – Annen egenkapital.....	23
Morselskap	23
Konsern.....	23
Note 8 – Langsiktig gjeld	23
Morselskap og konsern.....	23
Note 9 – Pantsettelser	23
Note 10 – Investeringer, salg og budsjett	24
Morselskap	24
Konsern.....	24
Note 11 – Pensjoner.....	25
Økonomiske forutsetninger:.....	26
Note 12 Konsernmellomværende.....	26
Note 13 Salgsinntekter.....	26
Revisors beretning	27
Organisasjon 2018.....	30
Organisasjonskart for HIM IKS	30
Representantskap	31
Styret.....	31
Klagenemnda for HIM IKS	32
Renovasjon og slam.....	33
Renovasjonsvirksomheten	33
Meldinger fra renovasjonsbilene.....	33
Klager på manglende tømning.....	34
Moderne avfalls løsninger	35
Slamtømming.....	37
Ny operatør	37
Analyseprøver.....	37
Tømminger	37
Miljøparkene	38
Informasjonsarbeid og omdømmebygging	38
Avfallsmengder og sorteringsgrad.....	41
Materialgjenvinning	41
Utsortering.....	42
Avfallsmengder	43
Gjenbruk.....	44
Næring.....	44
HIM Næring har kunder i følgende hovedgrupper:.....	44
Henteordninger	44
HMS, kvalitetssikring og miljø.....	45
Annen informasjon.....	46
Telefonstatistikk.....	46
Gebyrutvikling renovasjon	46

Selvkostfond.....	47
Langsiktig gjeld.....	48

Aktuell kommentar

Begrepet sirkulærøkonomi har fått enda bedre fotfeste i året som er gått, og avfall på avveie og plast i havet har engasjert mange. Avfallsbransjen har dermed vært synlig for folk flest i ulike sammenhenger. Mange av innbyggerne i HIM-området har deltatt i ulike ryddeaksjoner, og HIM sine kunder har helt konkret fått en ny beholder til innsamling av glass- og metallemballasje.

Gjenbruk

På Haugalandet er det etter hvert etablert mange gjenbruksbutikker. I tillegg bidrar Finn.no og en rekke aktive Facebook-sider på Haugalandet til gjenbruk i regionen. Affi bruktbbutikk har dermed opplevd noe stagnerende omsetning de siste årene. HIM har en årlig auksjon på Affi, og dette bidrar til en del blest og nye kunder til bruktbbutikken. På de andre 2 anleggene har vi Skattkamre som er svært populære og som medvirker til ytterligere gjenbruk i HIM-kommunene.

Miljø- og kvalitetssikring

HIM opplever at det stilles stadig økende krav til kvalitet knyttet til alle avfalls-fraksjoner, og dette stiller igjen nye krav til oss som mottaker og deretter leverandør av råvarer som mat, papir, glass, trevirke og farlig avfall for å nevne noe. Stengte grenser til Kina har satt fart i arbeidet med kvaliteten på de resirkulerte råvarene, da det nå er mer avfall som skal inn til færre sluttbehandlere. Dermed ser vi at kvalitetskravene stadig øker, og dette er både bra og utfordrende for oss.

HIM startet med ny henteordning for glass- og metallemballasje fra 01.01.18. Den nye ordningen er svært godt mottatt av våre kunder, og kvaliteten er jevnt over god. Innsamlet mengde har økt med ca 50%.

HIM hadde revisjon fra Mattilsynet i 2018 og fikk 3 mindre avvik som ble lukket i løpet av kort tid. Vi hadde også tilsyn fra Arbeidstilsynet og Det Lokale EI-tilsynet, og fikk ingen avvik eller merknader fra dem.

Som en følge av arbeid med strategisk plan ble det i 2018 bestemt at HIM skal ta i bruk LEAN som forbedringsmetodikk. Det er gjennomført flere innledende møter og HIM har engasjert konsulent som skal bistå oss i starten. Vi håper at dette vil gi oss god effekt innen kvalitet og drift, økonomi og arbeidsmiljø.

Moderne avfallsløsninger

I 2018 har det kommet en del flere nedgravde beholdere. Det er montert nivåmålere i disse beholderne og i glassigloer som benyttes enkelte steder fortsatt. Det er dermed mulig å tømme beholderne etter behov og ikke på faste ruter. Det planlegges også å montere adgangskontroll på beholderne slik at kun de som er tilknyttet beholderen kan få åpnet den. Dette vil også bidra til at en kan differensiere avfallsgebyret på en enkel måte; noe som er ønsket av mange abonnenter.

Kompostering og deponi

I september 2018 fikk HIM en fornyet tillatelse fra Fylkesmannen i Rogaland til å kompostere mat og slam på Toraneset Miljøpark etter klageavgjørelse i Miljødirektoratet. Vedtaket om at all matavfalls- og slamkompostering må foregå innenfor 4 tette vegger og tak innebærer at HIM vil legge ned komposteringsdriften på Toraneset i hht de frister som er satt i tillatelsen. Det er fortsatt stor og økende etterspørsel etter kompostproduktene, både fra privatpersoner, anleggsgartnere,

entreprenører m.m., så det er ikke med lett hjerte at driften legges ned og alt biologisk avfall med unntak av hageavfall må sluttbehandles utenfor egen region.

Kompostering av hageavfall på Årabrot miljøpark vil heldigvis fortsette, og vi ser at det er stor etterspørsel også etter denne komposten.

Når det gjelder det eksisterende deponiet på Toraneset, er deponietappe 1 snart full. Arbeider med avslutning av deponiet vil starte opp i 2019 og det skal tas stilling til om deponietappe 2 skal etableres i hht tillatelse fra Fylkesmannen. En hel del av slamkomposten som er produsert på Toraneset vil bli benyttet som overdekkingsmasse på deponiet.

Etne miljøstasjon

I 2018 ble det bygd et overbygd mottak på miljøstasjonen i Etne etter samme mal som på Toraneset. Anlegget ble offisielt åpnet 16.01.19 av ordfører i Etne, Siri Klokkestuen.

Slam

På HIM sitt kundesenter jobbes det tett opp mot vår slamrenovatør JTR AS og våre slamkunder. Det er gjennomført en rekke driftsmøter med JTR og flere samlinger med administrasjonen i eierkommunene til HIM. JTR lå pr. 01.01.19 noe etter i fremdriften på tømming av slamavskillere. De har hatt stor utskifting av personell og noen driftsproblemer med sine biler. Selskapet har nylig ansatt ny avdelingsleder, og er klar for de neste 3 årene av en 6-årig kontraktsperiode.

Næring

HIM har et stabilt kundegrunnlag, og det jobbes for å gi et bredt tilbud til hver enkelt kunde. Det har også i 2018 vært stort fokus på mottak og innsamling av farlig avfall og risikoavfall. HIM har fra høsten 2018 ikke lenger en egen næringsleder, men har en næringskonsulent som er organisert i driftsavdelingen. Næringskonsulenten er også løyveansvarlig, og hun er HIM IKS sin transportleder. Disse rollene har hun også ovenfor HIM Transport AS.

HIM Transport AS

I 2018 har HIM utført renovasjon i egenregi i datterselskapet HIM Transport AS. Selskapet er 100% eid av HIM IKS. Driften har fungert svært godt med få avvik og svært lavt sykefravær hos de ansatte. Styret i HIM IKS vedtok i styremøte 25.03.19 at HIM skal videreføre drift i egenregi i HIM Transport AS på permanent basis.

Avsluttende kommentar

HIM er stolte av å bidra i en innovativ bransje med fokus på sirkulær økonomi, og i 2019 skal HIM bl.a. fortsette med kompetanseutvikling, innføre LEAN som forbedringsverktøy og jobbe aktivt for å øke materialgjenvinningsgraden på innsamlet og innlevert avfall. Det er bare å glede seg til fortsettelsen! Jeg vil avslutte med å takke alle ansatte for innsatsen og takke styret, kunder og andre forbindelser for godt samarbeid!

Gro Staveland
Adm.direktør

Årsmelding 2018

Virksomhetens art og hvordan den drives

Haugaland Interkommunale Miljøverk (HIM) er et interkommunalt selskap eid av kommunene Bokn, Etne, Haugesund, Tysvær og Vindafjord. Selskapet er opprettet for å utføre oppgaver tilknyttet renovasjon, slam og gjenvinning for disse kommunene. Selskapet har hovedkontor i Vindafjord kommune.

HIM utfører i dag alle renovasjons- og slamtjenestene for eierkommunene. I tillegg tilbyr selskapet renovasjonstjenester til næringslivet i Nord Rogaland.

Videre drift

Regnskap og balanse er satt opp i samsvar med krav i regnskapsloven. Etter styrets mening viser de økonomiske resultatene at forutsetningen for å drive videre er til stede.

Redegjørelse for årsregnskapet

Her følger en oversikt over regnskapsmessige forhold.

Driftsinntekter

Selskapet hadde i 2018 en samlet driftsinntekt på 107.6 mill kr. Inntekten er noe høyere enn i 2017, og dette skyldes i all hovedsak at renovasjons-gebyret ble økt med 2.5% og slamgebyret med 8%.

Driftskostnader

Driftskostnadene for 2018 var totalt på 107 mill. kr. Kostnadene er ca 5 mill kr høyere enn i 2017. Hovedårsaken til dette er prisjustering i forbindelse med renovasjon i regi av HIM Transport AS samt innføring av ny henteordning for glass- og metallemballasje

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader var på 530 000 kr, noe som er 23% under budsjett. God likviditet og fortsatt gunstig renteutvikling medførte nedgang i finanskostnader og økte finansinntekter.

Resultat

Ordinært resultat for selskapet ble et overskudd på ca 64 000 kr før skatt. Et underskudd på ca 650 000 kr på renovasjon var ca 1.6 mill kr bedre enn budsjettet. Årsaken til at det ikke ble et større underskudd som budsjettet er bl.a. at HIM fikk store besparelser ved å innføre ny ordning for utlevering av poser og sekker. Besparelsen var på 760 000 i forhold til budsjett. I tillegg sparte HIM ca 900 000 kr på trevirkekostnader pga reduserte mengder og at en forventet prisstigning ikke inntraff.

Kontantstrømmer

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på 7.0 mill kr.

De samlede investeringene i anlegg, maskiner og utstyr i 2018 var 7.205 mill kr, som er finansiert delvis via drift og delvis via låneopptak.

Selskapets likvidbeholdning pr 31.12.2018 var 14.1 mill kr.

Balanse

Eiendelene i selskapet var på totalt 96,3 mill kr. Langsiktig bankgjeld var på 42.8 mill kr og egenkapitalen var på 22 mill kr. Egenkapitalen er hovedsakelig bundne midler og er et uttrykk for verdiene i selskapet (eiendeler minus gjeld). Det er et mål for styret å opparbeide solid egenkapital. Likviditeten har vært god.

I tillegg har selskapet intern gjeld på 12 mill kr som er reservert til avslutting og etterdrift av deponiet på Toraneset miljøpark. Siste år for avsetning til fondet var i 2012. Selskapet fikk i februar 2016 tillatelse til avslutting og etterdrift av deponiet. Deponiet skal være ferdig avsluttet innen 31.12.21, og vinteren 2019 startet HIM med arbeid knyttet til avslutting av deponietappen.

Finansiell risiko

HIM er lite eksponert for finansiell risiko. Inntekter og utgifter er i norske kroner og selskapet er i svært liten grad eksponert for valutarisiko. Selskapet er eksponert for endringer i rentenivået, da selskapets gjeld har hovedsakelig flytende rente. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene i fremtidige perioder. Risikoen blir likevel vurdert til å være relativt lav. Selskapet gjør for tiden ikke bruk av finansielle instrumenter for å redusere finansiell risiko. Risikoen for tap på fordringer er vurdert som lav.

Arbeidsmiljø

Selskapet har som målsetting å ta vare på helsa til de ansatte, både fysisk og mentalt. HIM har avtale med Aktimed AS (tidl. SOS Internasjonalt) og det utarbeides årlig en samarbeidsplan.

Som et helsefremmende tiltak har bedriften en ordning der det gis økonomisk støtte knyttet til trening og aktivitet. Det utføres verneunder på miljøparkene hver mnd. og det ble avholdt 3 personalmøter i løpet av året der HMS og avvik alltid er på agendaen. HIM er ellers IA-bedrift og har inngått samarbeidsavtale med Kreftomsorg Rogaland.

HIM har følgende mål knyttet til arbeidsmiljø:

- HIM skal fortsette å være en IA-bedrift
- Det skal utarbeides årlig samarbeidsplan med bedriftshelsetjenesten
- De ansatte skal ha tilbud om helseundersøkelse hvert 2. år
- Det skal gjennomføres ergonomiundersøkelser min. hvert 3. år
- Sykefravær <1.5 % for korttidsfravær og <4 % totalt sett
- HIM skal ikke ha fraværsskader

År	Totalt %	Korttidsfravær %	Langtidsfravær %
2018	4,36	0,75	3,61
2017	4,70	0,70	4,00
2016	5,85	0,71	5,14
2015	6,06	0,74	5,33
2014	4,48	1,16	3,32
2013	6,71	1,85	4,86
2012	3,97	1,6	2,37

De siste årene har korttidsfraværet vært lavere enn 1%, og måloppnåelse knyttet til korttidsfravær mindre enn 1.5% er oppnådd. Langtidsfraværet er synkende og lavere i 2018 enn de foregående årene. Langtidsfraværet skyldes i stor grad noen få lange sykefravær.

Det ble ikke registrert personskader i 2018 som medførte fravær fra arbeid. I desember 2018 var det imidlertid et arbeidsuhell på Årabrot Miljøpark der en underentreprenør skadet seg i forbindelse med lasting av restavfall. Han brakk et bein i håndleddet og måtte sy flere sting. Ulykken ble rapportert til politi og Arbeidstilsyn i hht prosedyrer, og det gikk heldigvis bra med han som skadet seg. Uhellet medførte at det ble foretatt en intern gjennomgang av instruksjoner og prosedyrer knyttet til denne arbeidsoperasjonen.

Likestilling

HIM har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling. I selskapet skal det ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering.

Selskapet har tradisjonelt rekruttert fra svært mannsdominerte miljøer, men dette har endret seg mye de senere årene. Av selskapets 39 fast ansatte er 14 kvinner, inkl. en kvinnelig lærling i gjenvinningsfaget. Daglig leder er kvinne og ledergruppen i HIM består av 2 kvinner og 2 menn. Styret bestod i 2018 av 5 kvinner og 3 menn.

Ytre miljø

HIM tar prøver av sigevann og grunnvann på Toraneset Miljøpark i tråd med utslippstillatelse. I tillegg tar HIM prøver av overvann fra avfallsmottak/ hage kompostering på Årabrot Miljøpark i hht tillatelse.

Haugesund kommune har ansvar for miljøundersøkelser knyttet til deponiovervåkingen ved Årabrot Miljøpark i hht tillatelse fra Fylkesmannen.

Grunnvann og sigevann

Toraneset Miljøpark: Oppsummering av miljøundersøkelsene i 2018 viser at sigevannet fra Toraneset Miljøpark har et gjennomsnittlig noe høyt nivå av suspendert stoff i løpet av 2018, men analyse av sedimentprøver indikerer at det suspenderte materialet i stor grad er inert sand og silt. Sigevannet har et moderat nivå av nitrogen og organisk stoff sammenlignet med sigevann fra andre tilsvarende deponi. Nivået av tungmetall og organiske miljøgifter ligger på omtrent samme nivå som tidligere år, og det er da lave/moderate nivå. Det ble ikke påvist olje eller aromatisk løsemiddel i sigevannet, og kun et lavt nivå av PAH-forbindelser. Det ble ikke påvist noen akutt toksisk effekt for sigevannet. Sigevannsmengden i 2018 var på nivå med tidligere målet volumer, og ligger på et moderat nivå. Nedbørsmengden i 2018 var litt lavere enn det som har vært snittet for de siste 5 årene. Det estimerte totalutslippet av nitrogen-forbindelser og organisk stoff er likt med de to foregående årene, og sett i lys av en antatt sterk resipient er det ikke grunn til å tro at sigevannet vesentlig påvirker resipientvannet med tanke på eutrofiering. Det generelt lave akkumulerte utslippet av tungmetall og organiske miljøgifter vil i liten grad medføre påvirkning av resipientvannet, men over lengre tid vil tilførselen kunne føre til gradvis økende nivåer i resipientsedimentene, noe enhver tilførsel vil medføre.

Vannprøver som ble tatt av grunnvann viser at det ikke kan konkluderes med tilførsel av sigevann til grunnvannet i fjell i områdene kontrollert med fjellbrønnene. Grunnvannet ved løsmassebrønn 1 har som tidligere år et forholdsvis høyt nivå av nitrogen, noe som kan tilskrives en forurensnings-episode av sigevann noen år tilbake. Det kan derimot ikke påvises tilført sigevann i løpet av 2018. For grunnvann i løsmasser ved brønn 2 og 3 kunne det ikke påvises noen påvirkning av grunnvannet, men grunnvannet fra alle løsmassebrønnene var generelt dårlig på grunn av myrvann, slik at eventuelle lave nivåer av tilført sigevann vil være vanskelig å påvise. Den lave ledningsevnen til vannet viser derimot at grunnvannet i svært liten grad kan være påvirket av noen forurensningskilder.

Årabrot Miljøpark – HIM sin prøvetaking av overvann fra avfallsmottak/ hagekompostering:

Overvannet blir ledet til sigevannsledning for sigevann sør, som er det gamle avfallsdeponiet ved Årabrot. Overvannet har ingen kontakt med avfall som ligger i deponiene ved Årabrot. Noe overflatevann fra omkringliggende terreng/skogområde vil renne inn på området og blir ledet via mengdemåler og prøvetakingsstasjon.

Analyseresultatene fra 2018 viser liten endring i forhold til resultatene fra 2017. Det er i 2018 også målt forholdsvis høye TOC verdier (organisk innhold), mest sannsynlig skyldes dette at overflatevann fra omkring-liggende myrlendte landområder drenerer inn på området til Årabrot miljøpark. Myrvann eller vann fra skogbunn vil normalt ha et forholdsvis høyt nivå av TOC som er mye høyere enn det en normalt har på en asfaltert plass. Det er mye fokus fra myndighetene på perfluorerte stoffer (PFAS-forbindelser). Det ble analysert for et utvalg av disse forbindelsene, men de ble ikke påvist i overflatevann fra Årabrot miljøpark. For metaller er også konsentrasjonene tilsvarende som for 2017, og det er ikke noe som tilsier at overflatevannet fra Årabrot miljøpark vil ha negativ påvirkning på vannkvaliteten i sigevannet.

Resipientundersøkelse:

I hht utslippstillatelse skal neste resipientundersøkelse ved Toraneset gjennomføres i 2022.

Nærmiljøtiltak

På Toraneset Miljøpark føres det logg alle arbeidsdager med registrering av lukt på anlegget. I 2018 ble det loggført 47 dager med lukt på eller ved anlegget, mens det ble registrert 41 tilfeller i 2017, 34 i 2016 og 55 i 2015. De fleste dagene var lukten kortvarig (0.5 – 2 timer) før den var borte igjen. I 12 av tilfellene kom luktutslippene i forbindelse med lasting av restavfall. Det har i perioder i 2018 vært vanskelig å få transport av avfallet i tråd med kontrakt og avtale, og HIM har hatt høyt fokus på at restavfall skal hentes til avtalt tid, og ikke blir liggende for lenge i omlastingsbingen.

I 2018 mottok HIM 10 klager fra naboer nær Toraneset knyttet til lukt, mens det ble mottatt 21 klager i 2017, 7 klager i 2016 og 22 klager i 2015. Noen av klagen ble mottatt samme dag, og gjelder dermed samme luktutslipp. Årlig møte med naboer ble gjennomført 29.11.18.

I 2018 ble det gjennomført ulike tiltak knyttet til drift på deponiet og komposteringsanlegget. Også i 2018 er det jobbet mye med kompost i gammelt slamlager, og store mengder av denne komposten er nå godkjent. Det nye deponigassanlegg ble endret ved at fakkelen ble byttet ut med et oksidasjonsanlegg. Dette anlegget skulle ikke være like sensitivt for lave og/eller varierende mengder metan og oksygen, men det har vært store driftsproblemer med anlegget og få dager med ordinær drift.

Tiltakene som ble igangsatt på komposteringsanlegget i 2017 er videreført i 2018 og har medført en stor nedgang i antall fugl som observeres på og ved anlegget.

HIM har ikke mottatt klager på lukt fra Årabrot Miljøpark.

Framtiden

RenoNorden AS (RN) gikk høsten 2017 konkurs, og renovasjonsdriften gjennomføres nå i egenregi i HIM Transport AS. Driften har fungert svært godt i hele 2018 med få avvik og svært lavt sykefravær hos de ansatte. Det ble vinteren 2018/2019 utarbeidet en grundig evalueringsrapport knyttet til driften, og styret i HIM IKS vedtok i styremøte 25.03.19 at HIM skal videreføre drift i egenregi i HIM Transport AS på permanent basis. Som en følge av dette vedtaket, skal HIM Transport AS etableres med faste lokaliteter på hhv Årabrot og Toraneset miljøpark de kommende årene.

HIM sin klage på at hele komposteringsanlegget skulle bygges inn med 4 vegger og tak (matavfall og slam) ble sluttbehandlet av Miljødirektoratet i juni 2018. De fleste av Fylkesmannens vilkår ble opprettholdt av Miljødirektoratet, og dette medfører at HIM vil avslutte kompostering på Toraneset om relativt kort tid. Det er sannsynlig at all behandling av biologisk materiale dermed må utføres utenfor egen region.

Innføring av henteordning for emballasje av glass og metall har medført stor økning av glass- og metallemballasje og tilsvarende lavere mengde restavfall. De neste årene vil det være viktig å øke fokus på utsortering av plast- og matavfall fra henteordningene hos husholdningene.

På miljøparkene er det særlig de store mengdene med behandlet trevirke som skaper utfordringer. Denne fraksjonen sendes hovedsakelig til energi-gjenvinning, men høsten 2018 ble også en del behandlet trevirke (ca 1000 tonn) sendt til materialgjenvinning for produksjon av sponplater. Dersom dette blir en ny behandlingsform for behandlet trevirke, vil det kunne gi gode utslag for materialgjenvinningsprosenten totalt sett.

Målsettingen er at Norge skal nå 50% materialgjenvinning av husholdnings-avfall innen 2020, og hhv 55%, 60% og 65% frem mot 2025, 2030 og 2035.

Vi ser frem til å løse oppgavene i fellesskap i årene som kommer!

Toraneset, 29. April 2019

Arild Karlsen
Styreleder

Johanne Halvorsen Øveraas
Nestleder

Jo Inge Hagland
Styremedlem

Ann Jeanette Sunde
Styremedlem

Jarle Utne Reitan
Styremedlem

Monika Lindanger
Styremedlem

Sarah Marie Ness Haaland
Styremedlem

Gerd Borgny Rossebø
Ansattes representant

Gro Staveland
Administrerende direktør

Styret i HIM IKS 2018

Foran fra venstre: Jo Inge Hagland (styremedlem), Jarle Utne Reitan (styremedlem), Ann Jeanette Olaussen (styremedlem) og Gerd Bogny Rossebø (styremedlem ansatte). **Bak fra venstre:** Johanne Halvorsen Øveraas (nestleder), Monika Lindanger (styremedlem), Arild Karlsen (styreleder), Gro Staveland (Adm. direktør) og Knut Arvid Hagenberg (observatør ansatte). Styremedlem Sarah Marie Ness Haaland var ikke til stede da bildet ble tatt.

Regnskap 2018

Resultatregnskap, Balanse, Kontantstrømanalyse og Noter til årsregnskapet.

Resultatregnskap 2018

Morselskap				Konsern		
2017	2018	Budsjett	Beskrivelse	Note	2018	2017
Driftsinntekter og driftskostnader						
34 104 229	34 131 314	33 955 000	Inntekter Miljøparkene		34 131 314	34 104 229
5 528 613	6 295 936	7 340 000	Slaminntekter		6 295 936	5 528 613
59 547 067	62 007 910	62 670 000	Renovasjonsinntekter		62 007 910	59 547 067
4 883 086	4 164 912	4 395 000	Gjenvunne materialer		4 164 912	4 883 086
937 934	1 043 001	200 000	Annen driftsinntekt		1 043 001	1 505 501
104 997 559	107 643 073	108 560 000	Sum driftsinntekter	<u>1 13</u>	107 643 073	105 568 496
45 729 026	48 892 925	51 277 000	Direkte kostnader		30 525 471	41 655 684
29 743 703	31 734 619	31 786 000	Lønnskostnad	<u>3</u>	42 714 546	31 714 161
10 066 802	10 457 338	11 300 500	Avskrivning på varige driftsmidler	<u>6</u>	10 665 338	10 117 469
17 052 094	15 957 333	15 601 500	Annen driftskostnad		22 664 263	19 461 907
102 591 625	107 042 214	109 965 000	Sum driftskostnader		106 569 618	102 949 221
2 405 933	600 859	-1 405 000	Driftsresultat		1 073 456	2 619 275
Finansinntekter og finanskostnader						
752 447	646 391	350 000	Renteinntekt		648 281	752 722
0	0	375 000	Annen finansinntekt		0	0
0	0	0	Nedskrivning finansielle anleggsmidler		0	0
-684 210	-716 520	-815 000	Rentekostnad		-716 520	-684 210
-568 250	-460 027	-599 000	Annen finanskostnad		-460 078	-568 250
-500 013	-530 156	-689 000	Netto finansresultat		-528 317	-499 738
1 905 920	70 703	2 094 000	Ordinært resultat før skattekostnad		545 139	2 119 537
-487 487	-11 858		Skattekostnad på ordinært resultat	<u>5</u>	-120 075	-537 438
1 418 433	58 845		Årets resultat	<u>7</u>	425 064	1 582 099
Anvendelse av årsresultatet						
0	0		Avsatt utbytte		0	0
0	0		Minoritetsandel av årets resultat		0	0
1 418 433	58 845		Annen egenkapital /konsernets fond		425 064	1 582 099
1 418 433	58 845		Sum anvendelse	<u>7</u>	425 064	1 582 099

Balanse

Morselskap				Konsern	
2017	2018	Beskrivelse	Note	2018	2017
		EIENDELER			
		ANLEGGSMIDLER			
		Immaterielle eiendeler:			
458 648	535 558	Utsatt skattefordel	<u>5</u>	515 679	428 349
458 648	535 558	Sum immaterielle eiendeler		515 679	428 349
		Varige driftsmidler:			
43 592 471	41 804 981	Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		42 028 981	42 592 471
30 072 957	27 607 885	Maskiner og anlegg		28 165 218	30 782 290
0	0	Driftsløsøre, inventar og utstyr		0	0
72 665 428	69 412 866	Sum varige driftsmidler	<u>6 10</u>	70 194 199	73 374 761
		Finansielle anleggsmidler:			
50 000	50 000	Aksjer i datterselskap	<u>4</u>	0	0
840 955	955 993	Investeringer i aksjer og andeler	<u>4</u>	955 993	840 955
2 000 000	2 000 000	Lån til selskap i samme konsern	<u>12</u>	0	0
2 890 955	3 005 993	Sum finansielle anleggsmidler		955 993	840 955
76 015 031	72 954 417	Sum anleggsmidler		71 665 871	74 644 065
		OMLØPSMIDLER			
292 795	1 115 588	Varebeholdning		1 115 588	292 795
		Fordringer:			
6 093 933	5 880 854	Kundefordringer	<u>2</u>	5 880 854	7 022 191
2 375 081	2 261 796	Andre fordringer	<u>12</u>	1 510 958	1 596 549
8 469 014	8 142 650	Sum fordringer		7 391 812	8 618 740
17 459 904	14 120 297	Kontanter og bankinnskudd	<u>9</u>	17 226 416	17 747 179
26 221 713	23 378 535	Sum omløpsmidler		25 733 816	26 658 714
102 236 744	96 332 953	SUM EIENDELER		97 399 687	101 302 779

Morselskap				Konsern	
2017	2018	Beskrivelse	Note	2018	2017
		EGENKAPITAL OG GJELD			
		EGENKAPITAL			
		Innskutt egenkapital:			
175 800	175 800	Selskapskapital	<u>7</u>	175 800	175 800
175 800	175 800	Sum innskutt egenkapital		175 800	175 800
		Opptjent egenkapital			x
21 849 796	21 908 641	Annen egenkapital, majoritetsdel		22 438 528	22 013 463
0	0	Annen egenkapital, minoritetsdel		0	0
21 849 796	21 908 641	Sum opptjent egenkapital		22 438 528	22 013 463
22 025 596	22 084 441	Sum egenkapital	<u>7</u>	22 614 328	22 189 263
		GJELD			
		Avsetning for forpliktelser:			
4 073 909	4 765 624	Pensjonsforpliktelser	<u>11</u>	4 765 624	4 073 909
0	0	Utsatt skatt	<u>5</u>	0	0
12 000 000	12 000 000	Andre avsetninger for forpliktelser	<u>8</u>	12 000 000	12 000 000
16 073 909	16 765 624	Sum avsetning for forpliktelser		16 765 624	16 073 909
		Langsiktig gjeld:			
45 818 770	42 801 005	Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	<u>8</u>	42 801 005	45 818 770
45 818 770	42 801 005	Sum langsiktig gjeld		42 801 005	45 818 770
		Kortsiktig gjeld:			
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
13 048 872	8 828 183	Leverandørgjeld		7 287 501	11 106 438
531 741	88 622	Betalbar skatt	<u>5</u>	207 259	551 393
1 819 048	2 105 868	Skyldig offentlige avgifter		3 166 800	2 454 079
2 918 808	3 659 210	Annen kortsiktig gjeld		4 557 171	3 108 927
18 318 469	14 681 883	Sum kortsiktig gjeld		15 218 731	17 220 837
80 211 148	74 248 512	Sum gjeld		74 785 360	79 113 516
102 236 744	96 332 953	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		97 399 687	101 302 779

Toraneset, 29. april 2019

Arild Karlsen
Styreleder

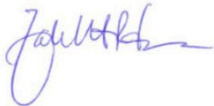
Johanne Halvorsen Øveraas
Nestleder

Jo Inge Hagland
Styremedlem

Ann Jeanette Sunde
Styremedlem

Jarle Utne Reitan
Styremedlem

Monika Lindanger
Styremedlem

Sarah Marie Ness Haaland
Styremedlem

Gerd Borgny Rossebø
Ansattes representant

Gro Staveland
Administrerende direktør

Kontantstrømsanalyse

Morselskap			Konsern	
2017	2018		2018	2017
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
1 905 920	70 703	Resultat før skattekostnad	545 139	2 119 537
-460 510	-531 741	Periodens betalte skatt	-551 393	-460 510
0	0	Gevinst salg anleggsmidler	0	0
10 066 802	10 457 338	Ordinære av- og nedskrivninger	10 665 338	10 117 469
859 565	691 715	Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbet. i pensjonsfond	691 715	859 565
923 444	-4 830 403	Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	-3 500 393	-1 947 248
-1 437 738	1 140 360	Endring i andre tidsavgrensningposter	2 246 410	165 945
11 857 483	6 997 972	<i>Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>	<i>10 096 816</i>	<i>10 854 758</i>
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
0	0	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	0	0
-25 476 100	-7 204 776	Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-7 484 776	-26 236 100
0	0	Innbetaling ved salg av aksjer/andeler i andre foretak	0	0
-50 000	0	Utbetaling ved kjøp finansielle driftsmidler	0	0
-2 107 946	-115 038	Inn-/utbetalinger ved kjøp av andre investeringer	-115 038	-107 946
-27 634 046	-7 319 814	<i>Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter</i>	<i>-7 599 814</i>	<i>-26 344 046</i>
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
4 077 617	0	Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	0	4 077 617
0	-3 017 765	Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-3 017 765	0
0	0	Inn-/utbetaling ved nedbetaling av kortsiktig gjeld	0	0
-1 383	0	Netto endring kassekreditt	0	-1 383
0	0	Innbetalinger ved opptak av ny kortsiktig gjeld	0	0
0	0	Utbetalinger utbytte	0	0
4 076 234	-3 017 765	<i>Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter</i>	<i>-3 017 765</i>	<i>4 076 234</i>
-11 700 329	-3 339 607	Netto endring i kontanter	-520 763	-11 413 054
29 160 233	17 459 904	Kontanter og bankinnskudd 1.1.	17 747 179	29 160 233
17 459 904	14 120 297	<i>Kontanter og bankinnskudd 31.12</i>	<i>17 226 416</i>	<i>17 747 179</i>

Noter

Note 1 – Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet består av resultat og balanseregnskap, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Årsregnskapet er satt opp i samsvar med lov om interkommunale selskap med tilhørende forskrifter samt etter regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Årsregnskapet er basert på grunnleggende prinsipper og klassifisering av eiendeler og gjeld og følger regnskapslovens definisjoner.

1.1 Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet i Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS og datterselskapet HIM Transport AS. Konsernregnskapet viser disse enhetene som en felles økonomisk enhet. Konserninterne poster som aksjer i datterselskaper, konserninterne fordringer og gjeld, samt øvrige transaksjoner mellom konsernselskapene er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper ved at datterselskapene følger de samme prinsipper som morselskap.

1.2 Bruk av estimater

Under utarbeidelsen av årsregnskapet har ledelsen brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen, i henhold til god regnskapsskikk.

1.3 Inntekt og kostnadsføringspunkt

Inntekter resultatføres som hovedregel når de er opptjent. Inntektsføring skjer følgelig normalt på leveringstidspunkt ved salg av varer og tjenester. Driftsinntektene er fratrasket merverdiavgift og rabatter. Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiften henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til inntekter, kostnadsføres når de påløper.

1.4 Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

1.4 Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel / langsiktig gjeld.

1.6 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

1.7 Investering i aksjer og andeler

Aksjer og andeler vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

1.8 Varebeholdning

Varelager regnskapsføres til anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes ved bruk av FIFO metoden og inkluderer anskaffelse av varene og kostnader for transport til lager.

1.9 Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap på krav.

1.10 Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

1.11 Pensjoner

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi. Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid. Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10% av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10%-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

1.12 Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstilling er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Note 2 – Vurdering av kundefordringer

Morselskap	2018	2017
Kundefordringer	6 816 534	6 885 334
-avsatt til dekning av usikre fordringer	-100 000	-100 000
Fordring på deltakerkommuner	-835 680	-691 401
Bokført verdi pr. 31.12	5 880 854	6 093 933
Bokført tap på fordringer:		
Tap på fordringer	68 140	171 930

Konsern	2018	2017
Kundefordringer	6 816 534	7 813 592
-avsatt til dekning av usikre fordringer	-100 000	-100 000
Fordring på deltakerkommuner	-691 401	-691 401
Bokført verdi pr. 31.12	5 880 854	7 022 191
Bokført tap på fordringer:		
Tap på fordringer	68 140	171 930

Note 3 – Godtgjøringer m.m.

Følgende godtgjørelser er kostnadsført:

Morselskap og konsern	Styret	Daglig leder
Lønn/styrehonorar	256 750	925 440
Andre godtgjørelser		100 858
Totale godtgjørelser	256 750	1 026 298

Følgende godtgjørelser er kostnadsført:

	Morselskap	Konsern
Revisjonshonorar	20 000	40 500
Honorar for annen bistand	45 300	55 300

Spesifikasjon av lønnskostnader:

	Morselskap		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Lønn	23 769 781	22 321 961	33 562 485	24 020 877
Refunderte sykepenger	-484 668	-302 634	-606 620	-302 634
Arbeidsgiveravgift	3 431 528	2 966 863	4 317 492	3 138 433
Pensjonskostnader	3 610 992	2 840 917	3 774 016	2 876 852
Godtgjørelse til styret	201 750	243 000	256 750	243 000
Godtgjørelse til representantskapet	0	16 500	0	16 500
Andre personalkostnader	1 057 252	1 454 261	1 210 614	1 464 884
Forsikring, gruppeliv, ulykke etc.	147 984	202 835	199 809	256 249
Sum	31 734 619	29 743 703	42 714 546	31 714 161

Pensjonsforpliktelsene for samtlige ansatte i morselskapet er dekket med en kollektiv pensjonsforsikring. Forpliktelsene er balanseførte, se nærmere beskrivelse i note 11. Datterselskapet har en innskuddsbasert pensjonsordning hvor årlige innbetalinger dekker konsernets pensjonsforpliktelser.

Det har vært 37 heltidsansatte, 1 deltidsansatte og 2 lærlinger i Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS i 2018.

I konsernet har det vært 52 heltidsansatte og 3 deltidsansatte.

Note 4 – Investeringer i datterselskap, aksjer og andeler

Morselskap og konsern

	Antall aksjer	Pålydende	Selskapet sin aksjekapital	Andel %	Bokført verdi
Rekom AS	101	500	2 350 000	2,15 %	110 217
Andel kapital KLP					845 776
Sum					955 993

Morselskap

	Antall aksjer	Pålydende	Selskapet sin aksjekapital	Andel %	Bokført verdi
HIM Transport AS	50 000	1	50 000	100,00%	50 000
Sum					50 000

Note 5 – Skatt

Årets skattekostnad fordeler seg på:

	Morselskap		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Betalbar skatt	88 768	531 741	207 259	551 393
Endring i utsatt skatt	-76 910	-44 254	-87 184	-13 955
Sum skattekostnad	11 858	487 487	120 075	537 438

Beregning av årets skattegrunnlag:

	Morselskap		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Resultat før skattekostnad	70 703	1 905 920	545 139	2 119 537
Permanente forskjeller	-125 622	42 185	-125 622	42 185
Endring i midlertidige forskjeller	440 232	267 480	481 608	135 747
Årets skattegrunnlag	385 313	2 215 585	901 125	2 297 469
Betalbar skatt på årets resultat	88 622	531 741	207 259	551 393

Oversikt over midlertidige forskjeller:

	Morselskap		Konsern	
	2018	2017	2018	2017
Anleggsmidler	-2 434 355	-1 994 123	-2 343 998	-1 862 390
22 % utsatt skatt (-skattefordel)	-535 558	-458 648	-515 679	-428 349

Morselskapets virksomhet omfatter både kommunalt avfall og næringsavfall. Fra og med 2008 er overskudd for virksomheten som gjelder næringsavfall av skattemyndighetene definert som skattepliktig inntekt.

Note 6 – Driftsmidler

Morselskap

	Bygg og anlegg	Tomter	Maskiner og utstyr	Sum
Bokført verdi 01.01.	40 943 837	1 648 633	30 072 957	72 665 427
Tilgang i året	3 636 747	0	3 568 030	7 204 777
Avgang i året	0	0	0	0
SUM	44 580 584	1 648 633	33 640 987	79 870 204
Årets avskrivninger	-4 424 236	0	-6 033 101	-10 457 337
Bokført verdi 31.12.	40 156 348	1 648 633	27 607 886	69 412 866
Årets avskrivning i %	5 – 10 %		10 – 20 %	
Levetid	10 – 20 år		5 – 10 år	

Haugesund kommune har fakturert kapitalkostnader på kr 2 126 000 etter deltageravtalen. Herav er kr 1 388 975 bokført som annen driftskostnad og kr 460 028 er bokført som annen finanskostnad denne perioden.

Konsern

	Bygg og anlegg	Tomter	Maskiner og utstyr	Sum
Bokført verdi 01.01.	40 943 837	1 648 633	30 782 290	73 374 760
Tilgang i året	3 916 747	0	3 568 030	7 484 777
Avgang i året	0	0	0	0
SUM	44 860 584	1 648 633	34 350 320	80 859 537
Årets avskrivninger	-4 480 236	0	-6 185 101	-10 665 337
Bokført verdi 31.12.	40 380 348	1 648 633	28 165 219	70 194 199
Årets avskrivning i %	5 – 10 %		10 – 20 %	
Levetid	10 – 20 år		5 – 10 år	

Note 7 – Annen egenkapital

Morselskap

Innskuddskapital kommuner	31.12.2018	31.12.2017
Haugesund	102 300	102 300
Tysvær	30 300	30 300
Vindafjord	27 300	27 300
Etne	13 200	13 200
Bokn	2 700	2 700
Sum innskuddskapital	175 800	175 800

	Innskutt EK	Annen EK	Sum
Egenkapital pr 01.01.	175 800	20 849 796	22 025 596
Årets resultat		58 845	58 845
Egenkapital pr 31.12.	175 800	21 908 641	22 084 441

Konsern

	Innskutt EK	Annen EK	Sum
Egenkapital pr 01.01.	175 800	22 013 462	22 189 262
Årets resultat		425 065	425 065
Egenkapital pr 31.12.	175 800	22 438 527	22 614 328

Note 8 – Langsiktig gjeld

Morselskap og konsern

	01.01.2018	Endring	31.12.2018
Lån	45 818 770	-3 017 765	42 801 005
Gjeld knyttet til etterdrift av deponi	0	0	0
Sum langsiktig gjeld	45 818 770	-3 017 765	42 801 005

Av selskapets lånegjeld forfaller kr 9.015.000 til betaling mer enn 5 år fra utløpet av regnskapsåret.

Selskapet er pålagt etterdrift av deponiet i 30 år, og penger til dette må settes av mens deponiet er i drift. Totalt er det nå avsatt kr 12 mill. til etterdrift, tilsvarende planlagt størrelse på dette. Det foreligger fullstendig plan for avslutning av deponiet på Toraneset. Denne planen er oversendt Fylkesmannen for godkjenning.

Note 9 – Pantsettelsler

Selskapets gjeld er ikke sikret ved pant. Eierkommunene hefter uavgrenset for sin prosentandel av selskapet sine forpliktelser, og ansvaret blir delt i henhold til kommunene sine innbyggertall. Av selskapets bankinnskudd utgjør kr 1 139 173 bundne midler til forskuddstrekk for de ansatte.

Bundne midler til forskuddstrekk for de ansatte i konsernet utgjør kr 1 393 421.

Note 10 – Investeringer, salg og budsjett

Morselskap

	2018			2017			2016			2015			2014		
	Inv.	Budsj	Salg	Inv.	Budsj	Salg	Inv.	Budsj	Salg	Inv.	Budsj	Salg	Inv.	Budsj	Salg
Bygg og anlegg	3 637	4 850	–	4 050	3 000	–	2 710	5 000	–	2 050	625	–	9 045	11 885	–
Tomter	0	0	–	0	0	–	0	0	–	0	–	–	0	–	–
Maskiner og utstyr	3 568	3 510	–	21 426	15 100	–	2 402	7 420	190	3 799	8 765	–	2 102	3 610	-73
Totalt	7 205	8 360	–	25 476	18 100	–	5 112	12 420	190	5 849	9 390	–	11 147	15 495	-73
Budsjettmidler ovf. fra tidl. år					7 800			2 875		1 580			–		
Budsjettavvik pr år	-1 155			-424			-10 183			5 121			-4 348		

Beløp i hele kr 1000.

Konsern

	2018			2017		
	Inv.	Budsj.	Salg	Inv.	Budsj.	Salg
Bygg og anlegg	3 917	5 130	–	4 050	3 000	–
Tomter	–	–	–	0	0	–
Maskiner og utstyr	3 568	3 510	–	22 186	15 100	–
Totalt	7 485	8 640	–	26 236	18 100	–
Budsjettmidler ovf. fra tidl. år	–	–	–	–	7 800	–
Budsjettavvik pr år	-1 155			336		

Beløp i hele kr 1000.

Note 11 – Pensjoner

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapet har i tillegg pensjonsordninger som omfatter i alt 56 personer. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap.

	2018	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	3 905 319	3 316 084
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	1 294 501	1 253 657
Avkastning på pensjonsmidler	-1 621 464	-1 273 644
Administrasjonskostnader	179 868	163 602
Arbeidsgiveravgift	529 910	487 818
Resultatført aktuarielt tap	311 038	313 064
Resultatført planendring	–	–
Netto pensjonskostnad	4 599 172	4 260 581

	2018	2017
Opptjente pensjonsforpliktelser – 31.12.	54 426 526	50 742 746
Pensjonsmidler (til markedsverdi) – 31.12.	40 310 735	38 636 038
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	14 115 791	12 106 708
Arbeidsgiveravgift	1 990 327	1 707 046
Netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift- 31.12	16 106 118	13 813 754
Ikke res. ført actuariell gevinst (tap) ekskl aga	-9 939 083	-8 536 236
Ikke res. ført actuariell gevinst (tap) aga	-1 401 411	-1 203 609
Ikke resultatført planendringer	–	–
Netto pensjonsforpliktelse	4 765 624	4 073 909
Herav arbeidsgiveravgift	588 916	503 437

Økonomiske forutsetninger:

	2018	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Forventet pensjonsregulering	1,73 %	1,48 %
Forventet avkastning	4,30 %	4,10 %

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Av pensjonsordningens midler er 20 % investert i en verdiversifisert aksjeportefølje, ca 13 % i eiendom og resten i obligasjoner og rentepapirer med høy kredittverdighet.

I konsernet har datterselskapet en innskuddsbasert pensjonsordning hvor årlige innbetalinger dekker konsernets pensjonsforpliktelser

Note 12 Konsernmellomværende

	2018	2017
Langsiktig lån til HIM Transport AS	2 000 000	2 000 000
Kortsiktig lån til HIM Transport AS	858 245	778 532
Sum fordringer	2 858 245	2 778 532
Leverandørgjeld til HIM Transport AS	-1 986 345	-3 155 855
Sum gjeld	-1 986 345	-3 155 855

Note 13 Salgsinntekter

Inntekter kommer fra drift av miljøparker, salg av renovasjons-, slam-, og gjenvinningstjenester samt transporttjenester. Alle inntekter opptjenes i Norge.

Revisors beretning

KPMG AS
Karmsundgata 72
5529 Haugesund

Telephone +47 04063
Fax +47 52 70 37 70
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapet i Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 58 845 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 425 064. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Stattdokumenterte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Ålesund	Finnsnes	Mo i Rana	Strømme
Bergen	Hamar	Ski	Tromsø
Bodø	Haugesund	Sandnessjøen	Tromsø
Drammen	Kristiansund	Stavanger	Ålesund

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om

selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

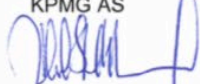
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Haugesund 2. mai 2019
KPMG AS

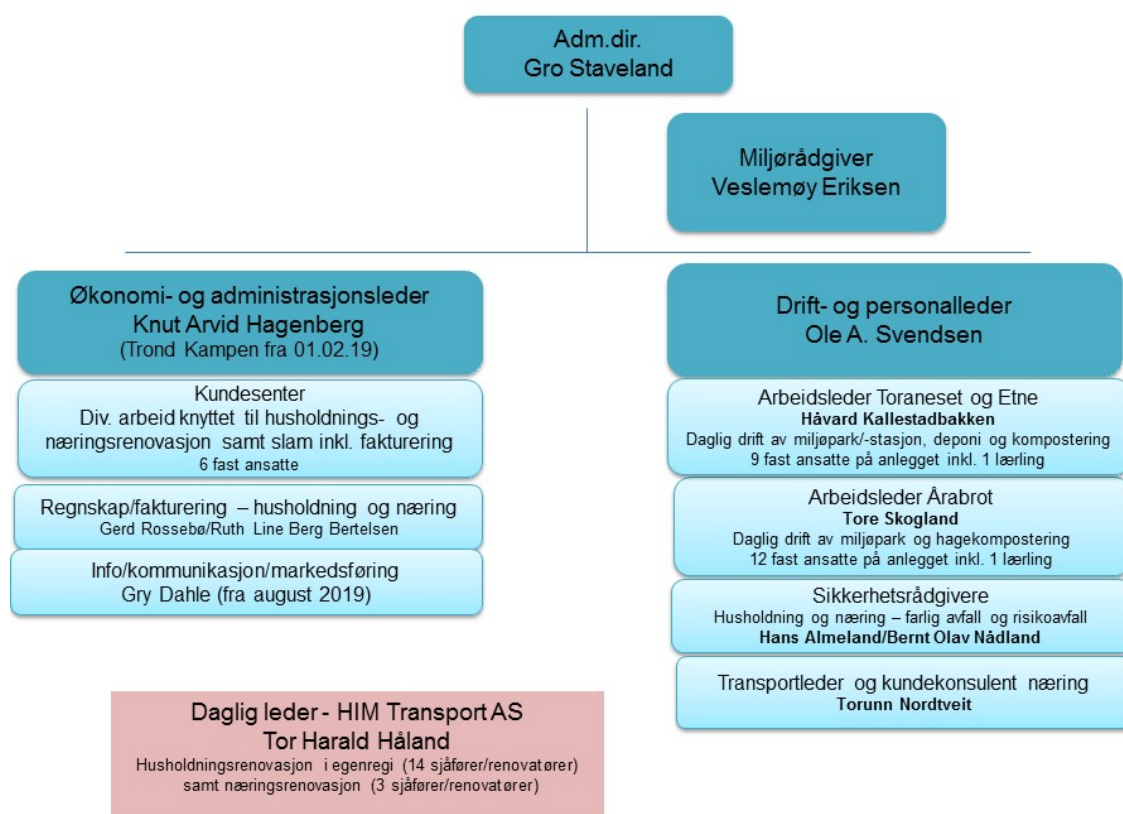

Roald Stakland
Statsautorisert revisor

Organisasjon 2018

HIM hadde ved inngangen til 2019 totalt 39 faste stillinger inkl. 2 lærlinger i gjenvinningsfaget. Det har vært store endringer i ledergruppa i HIM i løpet av 2018 da 3 stk valgte å forlate HIM til fordel for andre arbeidsgivere. Marta Haugsgjerd sluttet i sin stilling i juni 2018 og ble erstattet av Veslemøy Eriksen i august 2018. Mette Wee og Magnus T. Hauge sluttet i sine stillinger i hhv september og november 2018. De 2 sistnevnte er foreløpig erstattet av egne ansatte, bl.a. ved at 2 prosjektstillinger ble gjort om til faste stillinger.

Organisasjonskart for HIM IKS

Oppdatert pr. 31.12.2018

Representantskap

Følgende representantskap er valgt for perioden 2015-2019 med Sigmund Lier som leder og Gudrun Caspersen som nestleder:

Kommune	Representant	Vara
Bokn	Kari Christensen Kjetil Vatnaland	Oddvar Hognaland
Etne	Ordfører Siri Klokkestuen Varaordfører Ingemund Berge	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim Audun Namtvedt
Haugesund	Nini Hæggernes Arne Trygve Løvvik Gudrun Caspersen Synnøve Lunde	Tor Inge Eidesen Björg Else Skjoldevik Esraa Akram
Tysvær	Ordfører Sigmund Lier Varaordfører Ola S. Apeland	Anita Halsnes Arvid B. Bakken
Vindafjord	Ordfører Ole Johan Vierdal Varaordfører Steinar Skartland	Wenche Sandbekken Lilleland Leif Nordbø

Styret

I mai 2018 valgte Representantskapet i HIM nytt styre for perioden 2018-2020:

Verv	Representant	Kommune
Styreleder	Arild Karlsen	Vindafjord
Nestleder	Johanne Halvorsen Øveraas	Haugesund
Styremedlemmer	Ann Jeanette Sunde Olaussen	Bokn
	Jo Inge Hagland	Haugesund
	Sarah Marie Ness Haaland	Etne
	Jarle Utne Reitan	Haugesund
	Monica Lindanger	Tysvær

Styremedlem ansatte	Gerd Borgny Rossebø	
Observatør ansatte	Knut Arvid Hagenberg	
Varamedlemmer	Emilie Moi Eikje	Bokn
	Ole Funderud	Etne
	Håkon Nordstrøm	Haugesund
	Helge Ytterøy L'orange	Haugesund
	Toril Steinsvik	Haugesund
	Lillian Vikra	Tysvær
	Lars Dalen	Vindafjord
Vara for ansatte	Ole A. Svendsen	

I tillegg har styret i HIM IKS utnevnt styreleder og nestleder som Generalforsamling for HIM Transport AS.

Klagenemnda for HIM IKS

Forvaltningsloven § 28 sier bl.a. følgende om klageinstanser: «For enkeltvedtak som er truffet av forvaltningsorgan opp rettet i medhold av lov om kommuner og fylkeskommuner er klageinstansen kommunestyret eller fylkestinget eller særskilt klagenemnd oppnevnt av dette.» Følgende representanter er oppnevnt av eierkommunene til den interkommunale klagenemnda for HIM for perioden 2015-2019:

Kommune	Representant	Vararepresentant
Bokn	Anita Kro	Tom Inge Aksdal
Etne	Lars Olav Bergsvåg	Trude Enge
Haugesund	Astri Furumo	Gjertrud Kjellesvik
Tysvær	Randi Iren Rettedal	Svein Ivar Dybdal
Vindafjord	Kjartan Innbjo	Ingvild Skare

Randi Iren Rettedal er leder og Kjartan Innbjo er nestleder av klagenemnda.

I 2016 og 2017 hadde klagenemnda hhv 1 og 2 saker til behandling. I 2018 ble ingen saker oversendt til klagenemnda.

Renovasjon og slam

Renovasjonsvirksomheten

Renovasjonsgebyrene

I 2018 ble renovasjonsgebyrene satt opp med 2,5% fra foregående år og var da kr 2.500,- inkl. mva.. Husholdningsrenovasjon drives til selvkost og over- eller underskudd på denne virksomheten brukes til å justere gebyrene.

Antall abonnenter

Antall abonnenter med renovasjon har økt med 1,6% i løpet av 2018. Det er nå totalt 33.065 abonnenter, hvorav 29.098 er husholdninger og 3.967 er fritidsboliger.

Tømmeruter

Renovasjonsbilene ble overført til egen regi i HIM Transport AS etter konkursen i RenoNorden i september 2017. Kundesenteret i HIM har siden overtagelsen jobbet tett med sjåførene for å optimalisere de daglige kjørerutene. Det har resultert i mindre overtidsbruk, jevnere arbeidsbelastning mellom ukens dager og mindre forskjeller mellom renovasjonsbilenes tidsforbruk. Innføring av dataterminaler i bilene med tømmeruter og karttjenester har gjort hverdagen enklere for sjåførene og kvaliteten på tømningene har blitt bedre slik at det oppstår færre avvik.

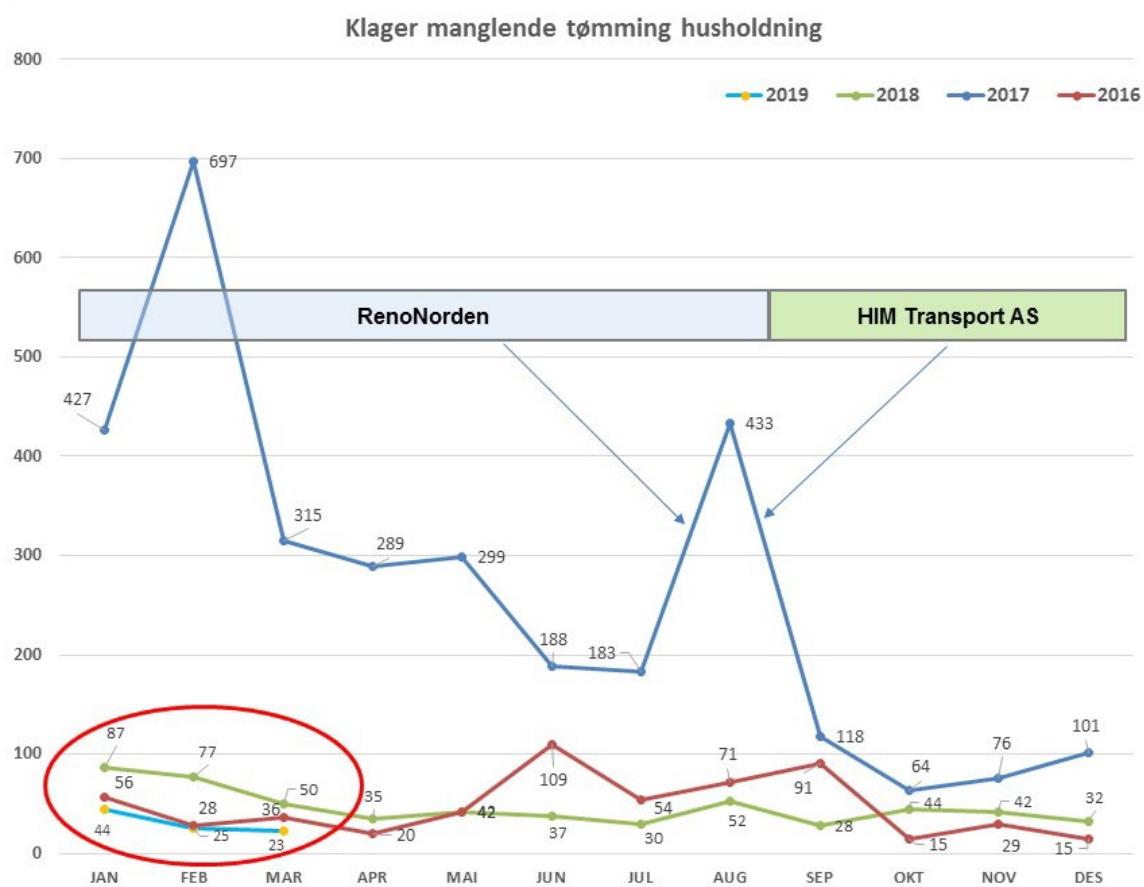
Meldinger fra renovasjonsbilene

Sjåførene ser fra tid til annen forhold som bør rapporteres til abonnentene og til kundesenteret. Det kan gjelde feilsortering, overfylte beholdere, problemer med tilkomst/vei eller beholdere som er ødelagte og som derfor må byttes. Meldinger registreres i bilens terminal slik at kundesenteret får informasjonen. Abonnentene varsles ved at det festes en tag til beholderen med informasjon om hva saken gjelder. Gul tag brukes når beholderen er tømt, men noe bør ordnes til neste tømming. Rød tag brukes ved forhold som gjør at beholderen ikke kan tømmes. Blå tag brukes ved serviceoppdrag for å gjøre abonnenten oppmerksom på at HIM har utført et oppdrag.

Klager på manglende tømming

Graf som viser antall klager på manglende tømminger

Moderne avfallsløsninger

Det siste året er det kommet på plass nedgravde avfallsløsninger i borettslag, skoler, barnehager og næringsbygg i vårt distrikt. Disse tømmes av HIM-bil utstyrt med spesialtilpasset løfteanordning.

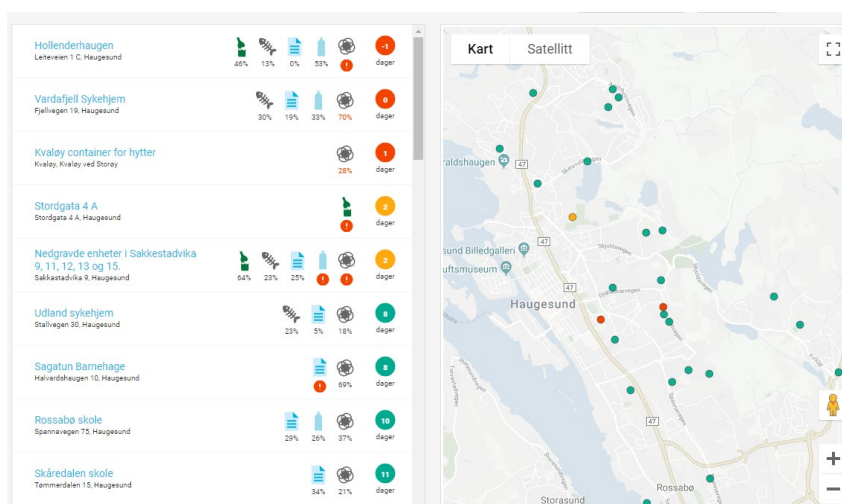
Enhetene har normalt kapasitet på 5 m³ avfall. I motsetning til vanlige beholdere, som tømmes på fast dag, blir disse enhetene tømt ved behov. Det er installert nivåavlesere i beholderne slik at HIM daglig får varsel om hvor mye avfall det er i beholderne.

Alle enhetene som tømmes av HIM er utstyrt med Mushroom-topp. Den hydrauliske løfteenheten på kranen gir god kontroll og styring på løftet.

HIM har full kontroll på fyllingsgraden på de nedgravde enhetene som er GPS-plottet. Nivåavlesningen med tilhørende datasystem holder rede på behovet for tømning. Systemet bidrar til å unngå unødig kjøring, reduserer kostnader og sørger for å få bil på plass før det blir fullt.

Slamtømming

HIM har ansvar for tømming av over 6.000 private slamanlegg. Vanlige husholdningstanker tømmes hvert 2. år, mens tilsvarende for fritidsboliger tømmes hvert 4. år. Ekstra- eller nødtømminger må utføres ved behov. Nødtømming utføres innen 24 timer.

Ny operatør

Firmaet JTR utfører slamtømmingene basert på årsplan fra HIM. Bilene er utstyrt med iPad og operatørene kvitterer for utførte tømminger, anfører eventuelle merknader til tømmingen og dokumenterer for utført jobb med bilde av tankene før og etter tømming. Ved årsskiftet var det 550 tanker fra årsplanen for 2018 som stod i rest til å bli utført. Disse ble tømt i løpet av januar og februar 2019.

Analyseprøver

Det blir tatt periodiske analyseprøver fra store tanker ved slamtømminger. Analysene sikrer at innholdet ikke overstiger grenseverdier for bl.a. innhold av tungmetaller når slammet skal inngå i kompostprodukter.

Tømminger

Antall tømte anlegg	Ordinære tømminger	Ekstratømminger	Nødtømminger
Året 2018	2.382	80	37
Året 2017	3.262	79	40

Slamgebyr

Gebyret som privatpersoner betaler for slamtømminger ble justert opp med 8% fra 2017 til 2018. Justeringen bidrar til nødvendig inndekning av forventet kostnadsøkning. Det årlige gebyret som betales for bolig med standard slamavskiller var i 2018 kr 1.115,- inkl. mva. Disse tankene tømmes hvert 2. år.

Miljøparkene

Informasjonsarbeid og omdømmebygging

HIM gjennomførte også i 2018 en rekke informasjonstiltak med stadig økende fokus på digital informasjon og kommunikasjon rettet mot våre kunder og abonnenter.

HIM sin tømme-app ble pr. 31.12.18 benyttet av ca 9100 abonnenter. En rekke abonnenter har også bestilt gratis SMS-melding før tømmedag og en hel del benytter HIM sin tømmekalender på nett. Det anslås dermed at minst halvparten av abonnentene til HIM benytter en digital løsning for å ha oversikt på når avfallet skal tømmes.

Nettsiden til HIM og Facebook benyttes i stor grad til å informere om større og mindre begivenheter og arrangement samt annen viktig informasjon om HIM eller avfallsbransjen. I tillegg sender HIM ut SMS-meldinger til grupper av abonnenter når det er behov for mer målrettet informasjon.

Det ble også i 2018 sendt ut to HIM-nytt og et HIM-hyttenytt. Viktige tema i disse informasjonsbladene var informasjon om ny ordning for emballasje av glass og metall og ny ordning for utlevering av poser og sekker. I tillegg ble det informert en del generelt om sortering, om gjenbruk/Affi bruktbbutikk, om kompostering og bruk av kompost samt kundeundersøkelse og benchmarking som HIM deltok i i 2018.

Benchmarking og kundeundersøkelse 2018

HIM deltok i Avfall Norge sin benchmarking for første gang i 2018. Der ble selskapet sammenlignet med 20 andre selskaper i Norge på resultater oppnådd i 2017. Hovedresultatene for HIM ble som tabellen under viser:

Prestasjon	Resultatområde
God	Miljøstandard
Svært God	Kundetilfredshet
God	Tjenestestandard
Svært God	Gebyrnivå
Svært God	Driftseffektivitet
Svært God	Arbeidsmiljø

Bakgrunnen for å delta i benchmarking er bl.a. for å:

- Måle egne prestasjoner og sammenligne seg med andre.
- Avdekke sterke og svake sider.
- Finne utviklingsmuligheter og lære av de beste.
- Modellere og lage ulike scenarier.

I tillegg ble det gjennomført en kundeundersøkelse i mai 2018 med følgende hovedresultater:

Total tilfredshet	85 poeng – <i>Meget stor tilfredshet</i> . Opp fra 78 poeng i 2014.
Tilfredshet med oppsamlingssystem	81 poeng – <i>Meget stor tilfredshet</i> . Opp fra 66 poeng i 2014.
Tilfredshet med renovatørenes jobb	80 poeng – <i>Meget stor tilfredshet</i> . På nivå med 2014.
Tilfredshet med HIM sine mottak	82 poeng – <i>Meget stor tilfredshet</i> . På nivå med 2014.

Kurs, foredrag, omvisninger m.m.

- Kompostkurs ble arrangert på Tysværtunet 2. mai med ca 50 påmeldte.
- HIM hadde foredrag for Barnas kommunestyre i Etne i mai.
- HIM deltok med stand på festivalen Englebarn & Bøllefrø i Etne høsten 2018.
- Det ble holdt foredrag for ulike foreninger i løpet av året, bl.a. Aksdal pensjonistforening og Skjold Bygdekvinnelag.
- Det ble i løpet av 2018 tatt imot mange skoleklasser og andre grupper for orientering og omvisning på Årabrot og Toraneset. Totalt ca 500 besøkende.

Avfallsreduksjon

HIM yter støtte til lokale miljørelaterte aktiviteter. I 2018 ble bl.a. følgende støttet:

- Flere loppemarkeder og gjenbruksmarked for brukt rideutstyr
- Forening som videreformidler brukt tøy
- Støtte til kjøp av tøybleier

Ryddeaksjoner

HIM støtter lokale ryddeaksjoner og deltok i tillegg i «Hold Norge Rent» sin strandryddeaksjon i 2018.

Avfallsmengder og sorteringsgrad

Etter mange år med økende avfallsmengder, ser vi en reduksjon i avfallsmengden de tre siste årene i tillegg til en økning i avfall som material gjenvinnes.

450

Antall kg avfall produsert
per innbygger

44,7

Prosent
Materialgjenvinning

Materialgjenvinning

Materialgjenvinningsgrad defineres som andel av total avfallsmengde som leveres enten direkte til materialgjenvinning eller til sentralsortering før det blir en ny råvare. Det er mye fokus på materialgjenvinningsgrad nasjonalt og internasjonalt blant annet fra EU. Innen 2035 skal så mye som 65 % av alt husholdningsavfall materialgjenvinnes. Det er derfor gledelig å se at materialgjenvinningsgraden økte fra 2017 til 2018 med over fem prosent til 44,7 %. Figuren under viser prosentvis utvikling for andel avfall som har blitt materialgjenvunnet de siste årene.

HIM innførte henteordning for glass og metall i 2017, og mengden innsamlet glass og metall har økt med 55 % fra 2017 til 2018. I tillegg ble ca 1/3 av behandlet trevirke sendt til materialgjenvinning i 2018, i 2017 ble alt behandlet trevirke sendt til energigjenvinning. Dette er hovedårsakene til økt materialgjenvinningsgrad i 2018.

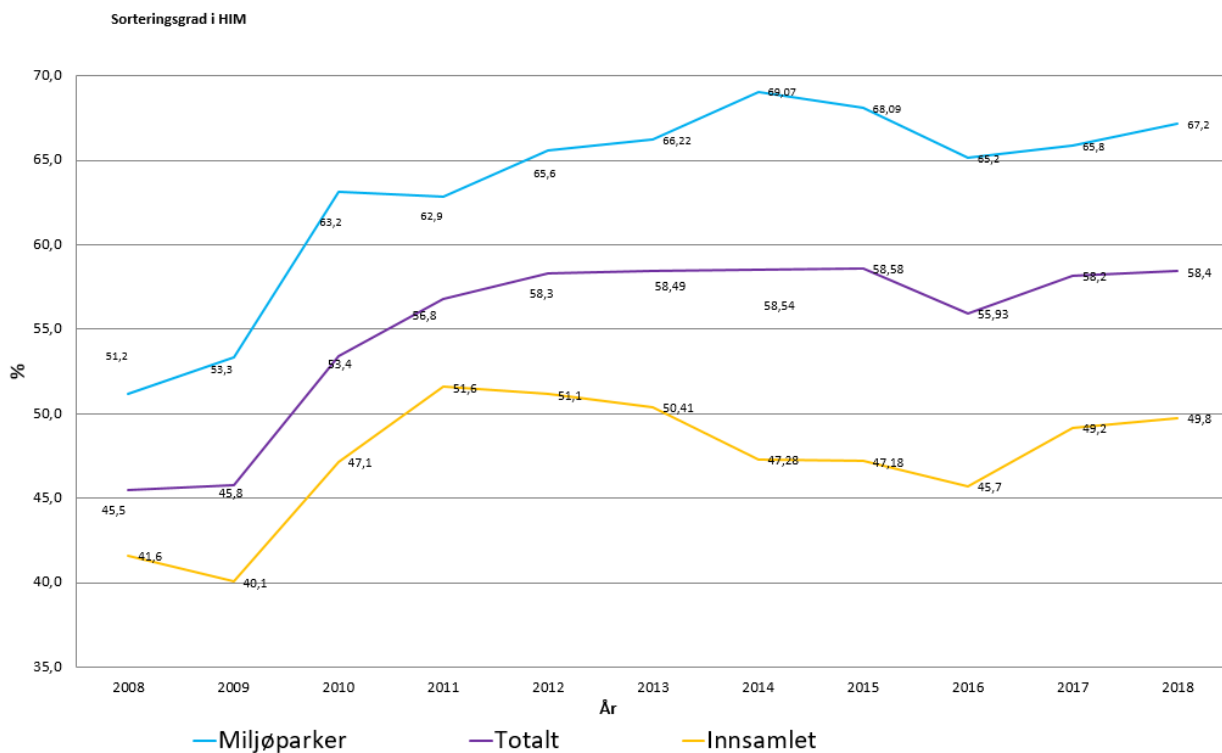

Utsortering

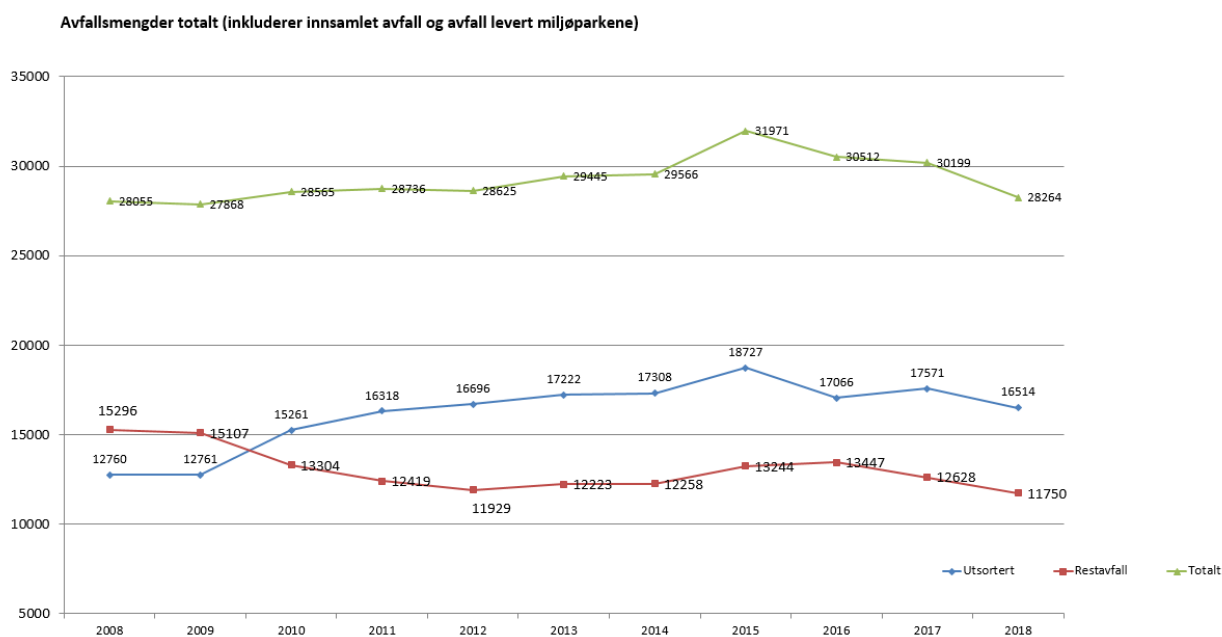
HIMs husholdningskunder skal sortere mat, plast, glass/metall, papp/papir i tillegg til restavfall hjemme. Utsorteringsgrad defineres som andelen av total avfallsmengde som sorteres ut fra avfallet fordi det miljømessig eller økonomisk sett er fornuftig. Matavfallet komposteres lokalt hos HIM, restavfallet energigjenvinnes, og de resterende fraksjonene materialgjenvinnes.

Grafen under viser at utsorteringsgraden ser ut til å ha stabilisert seg på rundt 58 %. Vi ser også at avfallet som leveres til miljøparkene er bedre sortert enn avfallet som oppstår hjemme og hentes av renovatørene.

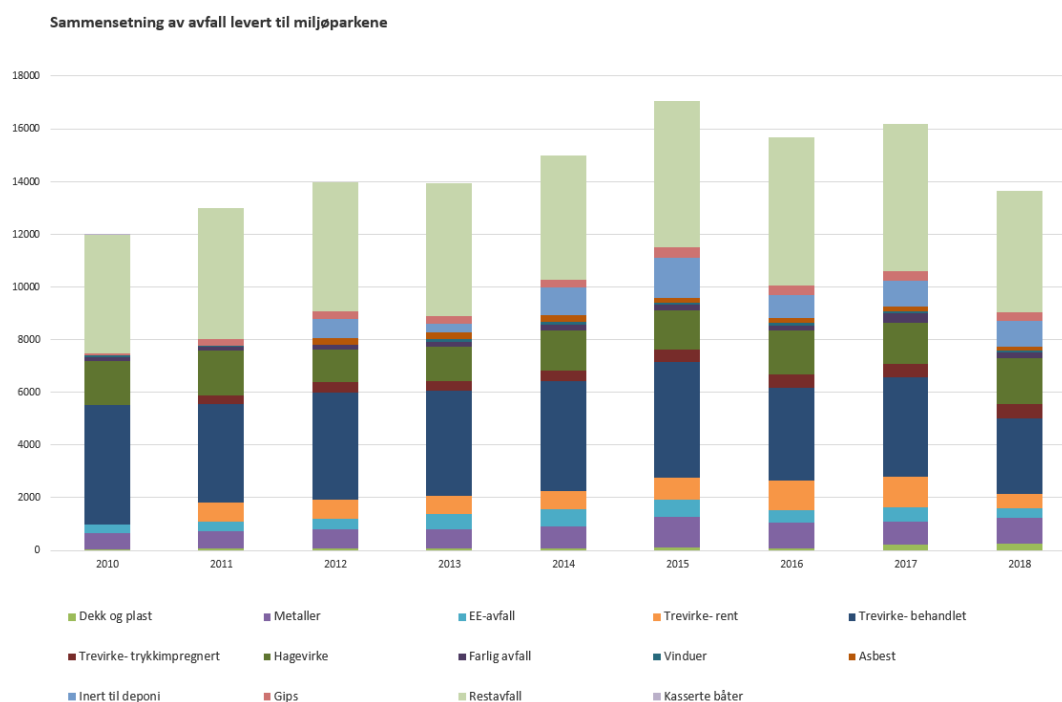

Avfallsmengder

Det er en reduksjon i den totale avfallsmengden de to siste årene. Figuren under viser hvordan avfallsmengdene har utviklet seg i perioden 2010 – 2018, dette inkluderer innsamlet avfall og avfall som leveres til HIMs miljøparker.

Sammensetningen av avfall som leveres miljøparkene har endret seg noe fra 2010 til 2018, men det er ikke de store endringene fra 2017 til 2018. Søylediagrammet under illustrerer dette.

Gjenbruk

Gjenbruk er høyt oppe i avfallspyramiden, og HIM har fokus på å gi kundene et tilbud for gjenbruk. Vi er stolte av bruktbutikken vår Affi som ligger på Årabrot miljøpark, her kan bruktgjenstander kjøpes for en rimelig penge. Butikken er godt besøkt og det arrangeres også en auksjon hvert år som er populær blant kundene. HIM har også skattkammer på Toraneset og Etne miljøpark som er bidragsytere til gjenbruk.

Næring

HIM Næring har kunder i følgende hovedgrupper:

- En del mindre næringskunder leverer avfall direkte til miljøparkene og sorterer selv på rampe. Denne gruppen kunder har minket noe i 2018 i forhold til 2017.
- Andre kunder leverer ferdig sortert avfall til omlasting og viderebehandling, f.eks. behandlet trevirke og farlig avfall.
- Noen kunder leverer fortsatt til deponi; f.eks. lettere forurensede grusmasser, blåsesand og asbest. Her må det avklares i forkant om HIM har tillatelse til å ta imot avfallet, og det må leveres analyseprøver og dokumentasjon på innholdet i det aktuelle avfallet. HIM Næring får fortsatt en hel del henvendelser knyttet til masser til deponi.
- Noen få kunder leverer usortert avfall til grovsortering i næringshallen på Toraneset. Denne kundegruppen er minkende, og det skyldes bl.a. at mye avfall sorteres direkte på bygge- og riveplass, og i mindre grad leveres som usortert.
- Den siste gruppen kunder er de som får avfall hentet i beholder/container på faste hentedager. HIM tilbyr henting av restavfall, matavfall, papir, plast, glass- og metallemballasje samt risiko- og smitteavfall og farlig avfall.

Henteordninger

I 2018 har HIM Næring i stor grad fokusert på å pleie og videreutvikle tilbud til sine ca 800 eksisterende kunder. Det har vært et mål å øke antall fraksjoner hos eksisterende kunder og det har en i stor grad lyktes med.

HIM Næring har også i 2018 hatt stor fokus på innhenting av Risiko- og smitteavfall. Som en følge av kontrakten med Karmøy kommune, har det kommet til en rekke nye kunder på Karmøy og ellers på Haugalandet samt at hver enkelt kunde i «Karmøybudet» leverer store og økende mengder avfall.

HMS, kvalitetssikring og miljø

HIM har et etablert kvalitetssystem og har i 2018 innført LEAN som en del av forbedringsarbeidet.

Kvalitetssystemet er bygget opp med et avvikssystem og fire håndbøker; Driftshåndbok, HMS-håndbok, Personelhåndbok og Lederhåndbok. Ledergruppen foretar årlige revisjoner av systemet, og systemet oppdateres ellers ved behov. Det utføres også jevnlig revisjoner av underleverandører og interne revisjoner.

LEAN ble innført som en del av forbedringsarbeidet i HIM i 2018. Formålet med innføring av LEAN er å jobbe smartere, mer standardisert og ha økt fokus på forbedringer i bedriften.

HIM har også stort fokus på beredskap og ulykkesforebygging. I 2018 ble det gjennomført følgende øvelser/tiltak:

- Brannøvelse på alle anlegg.
- Beredskapsøvelse i akutt forurensning.
- Førstehjelpskurs for alle ansatte.

HIM fører oversikt over de ansattes kompetanse, og sender regelmessig personell fra alle deler av organisasjonen på relevante kurs osv.

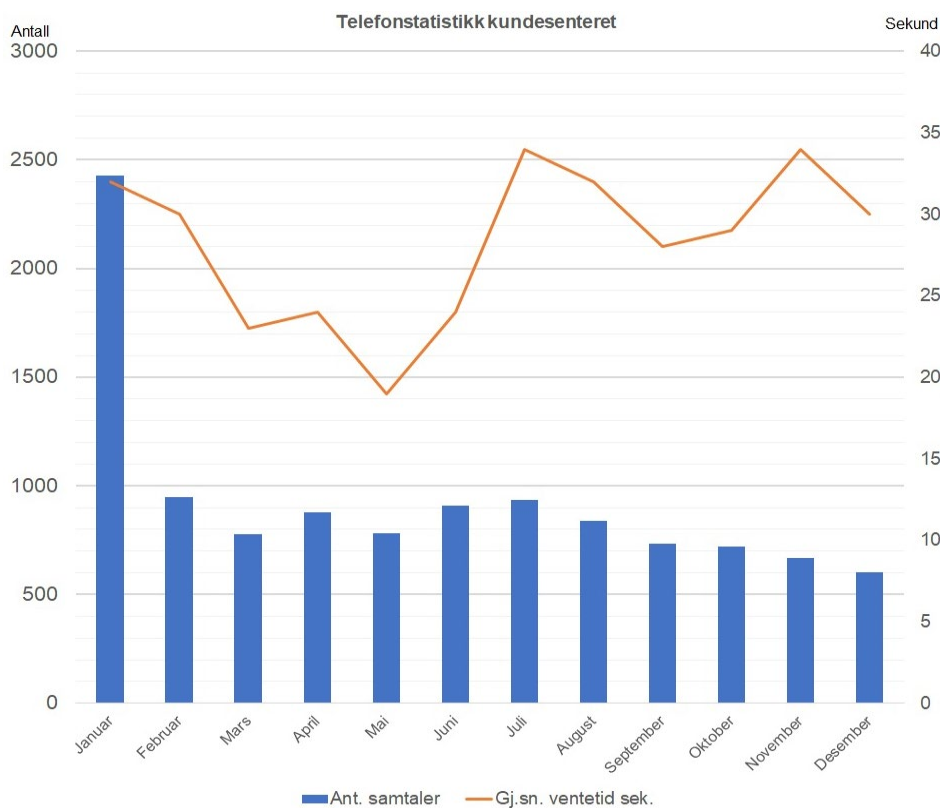
HIM har vært godkjent som miljøfyrtårnbedrift siden 2012 og ble re-sertifisert i 2015 og 2018. HIM tilbyr konsulenttjenester og bistår bedrifter i prosessen fram til sertifisering.

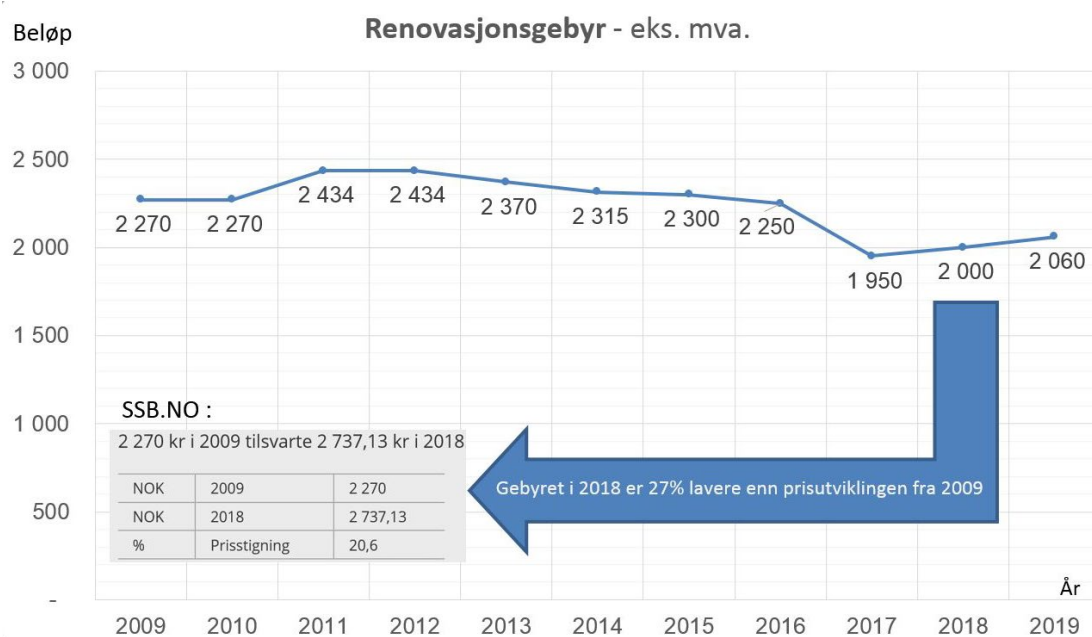
Annen informasjon

Telefonstatistikk

Omlegging til nye tømmeruter i januar gir merkbart utslag på antall telefoner til kundesenteret. Gjennomsnittlig responstid holder seg godt under 40 sekunder.

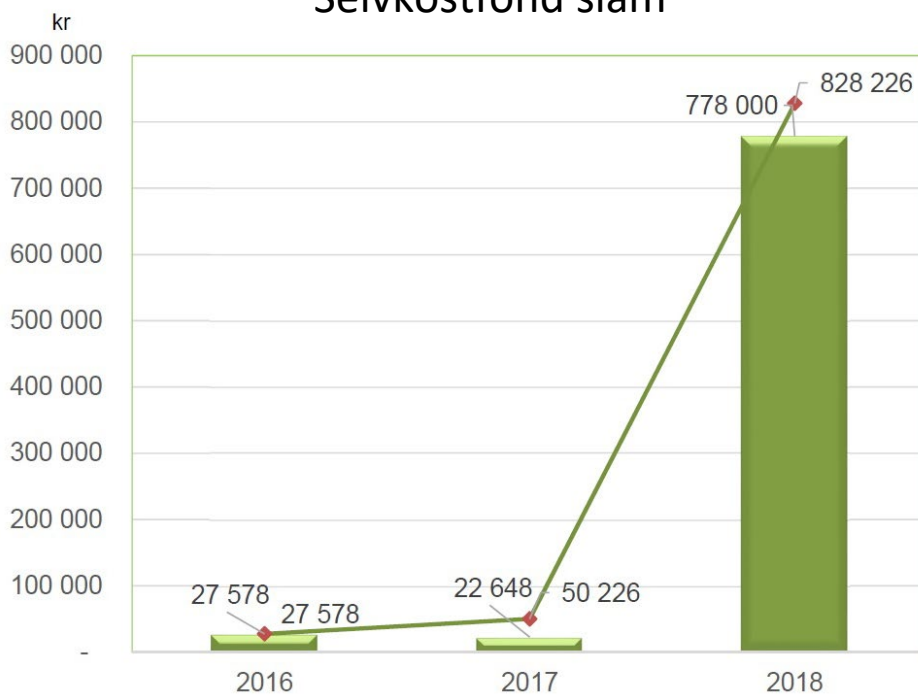
Gebyrutvikling renovasjon

Selvkostfond renovasjon

Selvkostfond slam

Langsiktig gjeld

Utvikling langsiktig gjeld og opplysninger om større prosjekter som har påvirket låneopptaket

